

הנחיצות בלימוד התורה

הנה ראשית חכמה יראת השם, כי מושכל ראשון הוא, שכל אדם חייב לעבוד את השם יתברך כפי כחו. וידוע כי כוחותיו של האדם מדודים על פי שורש נשמתו, על פי המעשים המוטלים עליו להשלים את מעשיו בעולם הזה, לזכות לחיי העולם הבא. שהרי כל העולם הזה אינו אלא כפרוזדור לפני חיי העולם הבא, שהם העיקר, הם חיי הנצח, והעולם הזה הוא טפל. וכמו שאמרו רבותינו, התקן עצמך בפרוזדור, כדי שתכנס לטרקלין.

והנה האדם הוא מורכב משני חלקים, האחד הוא גופו, שיש בו רמ"ח אברים, ושס"ה גידים. ואם תפסק המשכת החיות לאחד מאבריו, על ידי סתימת זרימת הדם וכדומה, יחדל אותו האבר מלחיות. וכמו כן החלק השני שבאדם, הוא נשמתו, והיא החלק הרוחני שנפח בו הקדוש ברוך הוא, שגם בו רמ"ח אברים ושס"ה גידים רוחניים, ואם תפסק חיותו של אחד מהם, התלויה בקיום רמ"ח מצות עשה ושס"ה מצות לא תעשה, ימות אותו האבר הרוחני. (רבינו חיים ויטאל בספר שערי קדושה).

והחלק הגופני שבאדם, טבעו מתגבר כל הזמן כנגד החלק הרוחני שבאדם, כי שני החלקים הללו, שני הפכים הם! ס, כי הגוף, מלא כולו בתאוות גשמיות כדרך כל שאר בעלי החיים, ולעומתו נפש האדם, היא נכספת לדברים אחרים, לענינים רוחניים, והגוף מטריד ומצער אותה ומונע ממנה למלאת מבוקשה.

והנה שני החלקים הללו, שניהם חלק מהאדם, ובשניהם הוא צריך לעבוד את קונו. וכשיקומו לעתיד לבא המתים מקברותיהם, יקום כל אדם בגופו ונשמתו יחד. שגם הגוף, חלק מן האדם הוא, ואינו רק לבוש בזוי לנשמה, אלא יש לו מטרה בפני עצמו. (יד רמה על פרק חלק).

וכתב רבינו בחיי בן פקודה, בספר חובות הלבבות, שהטעם לכך שהאדם זקוק לעזרה מיוחדת בכדי להתמודד מול תאוותיו הגשמיות, היא משום שהנאות הגופניות, קדמו מבחינת הזמן אצל האדם משאר עניניו הרוחניים. שהרי כשהאדם עודו ילד, אין הוא מודע כלל לענינים רוחניים, וכל הזמן הוא הולך ומתדבק יותר ויותר בענינים גשמיים ארציים. ומלבד זאת, התאוות הגשמיות הם נראות כנחוצות יותר לאדם, שהרי הוא יודע שאם לא יאכל כשהוא רעב, הרי שישאר רעב. ואם יאכל, ישבע. ואם יהיה המאכל טעים יותר, יהנה ממנו יותר באופן מיידי. מה שאין כן בענינים הרוחניים, שאין האדם מרגיש כל כך בצורה תכופה את חסרון עבודת ה', עד כדי כך שיתאוה לעבודת ה' כאדם רעב ללחם.

ושכלו של האדם, שהוא ענין רוחני בעיקרו, הוא הצריך לסייע לאדם להתגבר על תאוותיו, בהיותו יודע בידיעה ברורה שעליו להתחזק יותר בעבודת קונו. והנה, דבר ברור הוא, שהשכל לא יוכל לעמוד במטלה זו לבדו, שהרי העולם הזה כולו גשמי, ומלא בתאוות חומריות, והשכל שהוא עצם רוחני מטבעו, זקוק לחיזוק כל שהוא בכדי להצליח להוליך את האדם בדרך ה'. והסיוע היחיד שיש לו לשכל בכדי להתגבר על התאוות, היא התורה הקדושה, שכשיקבע אדם עתים לתורה ללמוד בכל יום, יתן כח וחיזוק לשכלו, להנחותו בדרך ישרה בכל ענינו. אבל אם יפרוש מן התורה, ויצפה ששכלו יגבר על יצרו לבדו, הרי שהוא טועה טעות מרה, ואחריתו מרה.

והנה מזה הטעם מצינו הרבה מאד, שהתורה הקדושה מגבילה את האדם מכמה תאוות חומריות, כגון אכילת דברים אסורים, וכיוצא בזה, מפני שגלוי וידוע לפני ה' יתברך, שכל אלו

המאכלים הם גורמים להתחזקות הטבע הגשמי באדם, ולהתרחקות מזכות השכל והמחשבה הנכונה. וכן חייבה התורה על הצום ביום הכפורים, שהוא מחייה את השכל של האדם. וכן הוא ענין התפילות וגמילות חסדים, שכל אלו הם היפך לתאוות הגשמיות, וצויה עליהם התורה בכדי להאיר את האדם בעולם הזה! ובעולם הבא. וכמו שאמר דוד המלך, "נר לרגלי דבריך, ואור לנתיבתי". וכן אמר, "כי נר מצוה ותורה אור". וכן אמר שלמה המלך, "וראיתי שיש יתרון לחכמה מן הסכלות, כיתרון האור על החושך."

לכן יראה כל אחד להתחזק כמה שיוכל, לקבוע עתים ללימוד תורה בכל יום, וגם הנשים תראינה ללמוד תורה, בפרט במצות המעשיות שהן מחוייבות להיות בקיאות בהן, ועל ידי כך יראו שינוי מרחיק לכת בכל מהלכי החיים, ואשריהם ואשרי חלקם.

מתוך האתר "הלכה יומית".